

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun politne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10 711.

Ukrepi finančnega ministra za ureditev denarništvva v državi

**Odplačilo tujih dolgov Narodne banke — Ohranitev sedanje vrednosti dinarja
Znižanje obrestne mere za poldrugi odstotek — Umestne ukrepe finančnega ministra pozdravlja vsa država**

Na sejo upravnega odbora Narodne banke v Beogradu 18. t. m. je prišel tudi finančni minister dr. Stojadinović, ki ga je pred prehodom na dnevni red pozdravil podpredsednik Narodne banke dr. Meljko Čingrija. Dejal je med drugim:

«V posebno čast mi je, gospod minister, da vas pozdravim v naši sredi. S tem, da takoj po nastopu svojega ministrstva prihajate med nas, ste v najlepši obliki pokazali, da ostanete v stikih z zastopniki Narodne banke in da z njimi tesno sodelujete. Za izkazano pozornost se vam vsi toplo zahvaljujemo. Vi niste nov človek pri velikem delu, ki vam je poverjeno. S svojo prirodno odločnostjo ste takoj šli na delo in upravičeno pokazali, da med mnogimi velikimi vprašanji, ki nam jih sedanjost nalaga, vprašanje ureditve denarnih odnošajev v državi odločno zahteva ureditve.

Najprej ste v tej smeri ustvarili tesno sodelovanje državnih in poldržavnih ustanov. Takoj nato prinašate nove ukrepe, to je uredbo o poravnavi revolving-kreditov Narodne banke.» (Revolving-krediti so oni, ki jih je Narodna banka najela v devizah zlasti pri Francoski Narodni banki v Parizu.)

ZA ODPLAČILO DOLGOV NARODNE BANKE V TUJINI.

Ta uredba, ki jo je na predlog finančnega ministra podpisal ministrski svet, pravi: «Narodna banka kraljevine Jugoslavije more začasno v nasprotju s členom 5. zakona o denarju kraljevine Jugoslavije in v svrhu popolne poravnave revolving-kreditov v tujini ohraniti kritje v zlatu in devizah, obračunanih po zakonitem tečaju obenem z že določeno premijo v višini 28,5 %, v najmanj 25 % vseh svojih obveznosti na pokazanje tako, da bo najmanj 20 % bankinih obveznosti na pokazanje pokritih z zlatom v Narodni banki. Narodna banka ne sme v nobeni obliki in z nobenim namenom obremeniti svoje zlate in devizne podlage.»

G. dr. Čingrija je nato nadaljeval:

«Za ta ukrep, ki se v prvi vrsti tiče Narodne banke, vam je Narodna banka še posebej hvaležna. Narodna banka vas zagotavlja, da vam bo zvesto pri rokah pri reševanju vseh vprašanj in da bo srečna, če bo s svojim sodelovanjem mogla kakorkoli pomagati vam pri težkem delu za olajšanje gospodarskega in finančnega položaja v državi.»

Govor finančnega ministra

Nato je povzel besedo finančni minister in rekel med drugim:

«Iz deklaracije vlade g. Jevtiča ste mogli videti, koliko pomena pripisuje vlada gospodarskim in finančnim vprašanjem našega naroda.

Zelimo zlasti sodelovanja z vsemi gospodarskimi činitelji. V dosego sodelovanja med vlado in Narodno banko sem prišel danes med vas. Prišel sem ne zato, da prosim za podporo državnih blagažni, temveč da vas prosim za sodelovanje in podporo našemu narodnemu gospodarstvu. To sodelovanje se mora vršiti na podlagi spoštovanja pravic in samouprave Narodne banke v mejah obstoječih pogodb in zakonov. Zato vam bom danes tu govoril o nekaterih vprašanjih, ki so ta trenutek največjega pomena in se tičejo opravil Narodne banke. Prvo med temi vprašanji je

VALUTNA POLITIKA.

Ko sem poslednjič odhajal iz finančnega ministrstva, to je bilo aprila 1926., sem pustil dejansko dinar ustaljen na vrednosti 9/12 švicarskega franka za 100 Din (leta 1931. je prišlo posojilo za zakonsko ustaljenje dinarjeve vrednosti v višini dveh milijard dinarjev, toda leta 1932. ni 100 dinarjev bilo več vredno 9 švicarskih frankov. Postopno in stalno je vrednost padala in dinar se je naosled v zadnjem času spet ustabil (stabiliziral) na osnovi sedmih švicarskih frankov. Zaradi potrebe po devizah spričo omenjenega stabilizacijskega zakona so se sklepali na zastavo zlata tudi začasni, tako imenovani revolving-kredit, katerih vsota znaša danes 314 milijonov francoskih frankov in na katere se plačujejo obresti v višini 35 %.

Da se tečaji deviz uradno in v svobodni trgovini izenačijo, se je uvedla premija ali dodatek 28,5 % na zakonsko ustajene tečaje deviz. Dejanski položaj je naslednji:

Dinar je v Curihu 7 švicarskih frankov namesto nekdanjih 9/12. Zlata podlaga je delno zastavljena v tujini in je zaradi tega vrednost zlate podlage dejansko manjša za 314 milijonov francoskih frankov.

To so dejstva. Ta dejstva niso nikaka tajnost za vse tiste, ki se za ta vprašanja zanimajo, vzlic temu pa vsa resnica doslej ni odkrito prišla na dan. Ali je treba še dalje zapirati oči pred dejanskim položajem in živeti v prazni veri? Ali je treba še dalje trdovratno vztrajati na neresnici uradnega tečaja dinarja na 9 švicarskih frankov? Ali naj še dalje računamo v zlato podlago tudi zlato, ki je zastavljeno daleč od tresorjev (zakladnic) Narodne banke? Meni se zdi, da vse to ni več potrebno.

Odkritost in iskrenost sta prvi pogoj za napredek državnih financ. Takšno načelo sem zagovarjal kot profesor na vseučilišču svojim študentom, to načelo me je vodilo kot ministra in po tem načelu se mislim ravnati tudi danes. Zato moram odkrito priznati sedanjo vrednost dinarja.

Imamo ljudi, ki mislijo, da bi se dale mnoge težave premagati, če bi znižali vrednost dinarja ali pa če bi se zatekli k inflaciji. To verjeti, se pravi verjeti, da je denar vzrok vse gospodarske stiske in da je potemtakem v denarju zdravilo za stisko. Jaz tega ne verjamem in tudi tega ne mislim. Vsi vidimo hude gospodarske težave, ki so objele tako države z zlato valuto kakor države s papirnato.

Kdor predlaga inflacijo, misli samo na dolžnike, pozablja pa na varčevalce, ki so morda z največjimi žrtvami hranili svoje imetje v vložnih knjižicah. Pozablja tiste, ki so kupovali državne vrednostne papirje v veri v moč svoje države. Pozablja na uradnike, državne in zasebne, na delavce, katerih plača in mezda je urejena po zakonu ali s pogodbo in ki se ne bi tako lahko in tudi ne tako hitro mogla prilagoditi višini cen, ki bi hudo zrasle. Znižati vrednost dinarja pomeni, pomagati enemu sloju v škodo drugega, pomeni morda rešiti ene, a zanesljivo uničiti druge. To bi bila največja krivica, ki si jo moremo misliti. Danes gledamo države Srednje Evrope, kako se bore z največjimi težkočami strahotne gospodarske stiske. Toda nobeni izmed njih ni prišla na um inflacija kot zdravilo. Zato ne, ker so te države bolj kakor katerakoli druga okusile inflacijo in vedo, kaj pomeni pogorišče, ki ga inflacija pušča za seboj.

Naše gospodarstvo je bolno. Boleha za več boleznimi. Zato ne smemo zanašati vanj nove nevarne bolezni, ki se imenuje inflacija. Takšne bolezni ne bi moglo vzdržati. Zato bo naša valutna politika tista, ki je napovedana v vladni deklaraciji 3. t. m., namreč **ohranitev sedanje vrednosti dinarja**. Toda za ohranitev te vrednosti ni niti najmanj potrebno prikrivanje. Zato sem dovolil, da se v našem domačem tisku lahko svobodno objavljajo tečaji dinarja v Curihu. Isto prikrivanje je, če se zlata zastava za dolg vodi v računih kot zlata podlaga za izdajanje denarja. Tako vodimo mi v stanju Narodne banke razmerno visoko stopnjo kritja (okoli 60 %), čeprav je dejansko znatno manjša. Za ta gospodarski blesk plačamo v tujini na leto okoli 30 milijonov v devizah. Od tega ni koristi ne za državo ne za naše gospodarstvo. Vlada zato meni, da mora Narodna banka odkrito ugotoviti svojo bilanco po današnjem dejanskem stanju. Mi v vladi menimo, da mora Narodna banka vrniti posojilo 314 milijonov frankov. Ko se bomo rešili tega revolving-kredita v tujini, bo Narodna banka prihranila okoli 30 milijonov dinarjev na leto.

Da se to izvede, je vlada na moj predlog sprejela uredbo z zakonsko močjo, katere besedilo je Narodni banki že sporočeno. Le na videz kaže, da se stopnja kritja po tej uredbi zniža od 35 na

25 %, odnosno pri zlatu od 25 na 20 %. Treba je pokazati resnično stanje. Ko se izvede nova uredba, bo stanje Narodne banke tako-le: Skupno kritje 306 %, kritje v zlatu 2755 %. Kakor se vidi, je zlato kritje ostalo ne samo na višini nad 20 %, kakor jih uredba zahteva, temveč tudi preko sedanjih 25 % po zakonu določenih odstotkov.

Pripomnim, da politika Narodne banke mora iti po moji sodbi v smer, da bo kritje čimprej po možnosti samo v zlatu in v devizah, izpremenljivih v zlato, in sicer v zlatu v zakladnici naše Narodne banke, ne pa v tujini. Upam, da se bo to kmalu doseglo. Da se pa ne bodo začeli ponovni revolving-kredit, kakor se je poprej dogajalo, pravi uredba izrečno: Narodna banka ne sme v nobeni obliki in v nobeno svrhu obremeniti svoje zlate in devizne podlage.

Kakor vidite, ima vlada namen ne samo zlato podlago Narodne banke utrditi, marveč jo tudi obvarovati za bodočnost pred sleherno izkušnjo in zadolžitvijo.

Ostane še ena točka, o kateri bi se želel z vami sporazumeti. To je vprašanje, kaj bo s tistimi 30 milijoni, ki se bodo na leto prihranili, ko bo izvajana omenjena uredba.

Jaz jih ne zahtevam za državno blagajno, toda hotel pa tudi ne bi, da se odstopijo delničarjem Narodne banke. Pozivam vas, da jih odstopite narodnemu gospodarstvu.

Obrestna mera Narodne banke v višini 65 % spada danes med najvišje v Evropi. Tako visoka obrestna mera zelo ovira gospodarsko delovanje v državi. Posojila so draga. Ker temelji moderno življenje popolnoma na kreditu, je gospodarsko življenje začelo propadati. Prihranki, ki jih boste napravili z izvajanjem nove uredbe o poravnavi revolving-kreditov, vam bodo omogočili znižanje eskontne mere od 65 na 5 %.

Ta poziv vam izrekam v imenu vlade. Kakor hitro vi sprejmete ta predlog, bo minister za trgovino in industrijo znižal obrestno mero v vsej državi. Na ta način boste ne za sebe, temveč za narodno gospodarstvo prihranili ne samo teh trideset milijonov, temveč še večkrat po trideset milijonov, tako da bosta sklep vlade in vaš sklep velika pomoč gospodarskemu delovanju pri nas.

Prepričan sem, da se boste odzvali temu pozivu vlade in se okoristili s prednostmi, ki vam jih daje nova uredba, ter tako pripomogli k olajšanju stiske narodnega gospodarstva.

ZNIŽANJE OBRESTNE MERE NARODNE BANKE.

Zaključek ministrovega govora so vsi prisotni člani odbora Narodne banke pozdravili z viharim pritrditvijo. Odobravanje, ki je sprejelo njegov govor, je bilo očiten dokaz, da se vsi člani upravnega in nadzornega odbora Narodne banke strinjajo z izvajanjem finančnega ministra in z uredbo kraljevske vlade.

Po seji upravnega in izvršilnega odbora je Narodna banka izdala naslednje uradno sporočilo:

«Na sejo upravnega odbora Narodne banke je prišel danes dopoldne tudi finančni minister doktor Stojadinović z željo, da se osebno seznanj z vsemi člani upravnega in nadzornega odbora Narodne banke in da Narodna banka seznanj z nagibi, ki so vodili kraljevsko vlado pri izdaji uredbe o likvidaciji (poravnavi) inozemskih revolving-kreditov Narodne banke.

Tudi delavstvo pričakuje od ukrepov finančnega ministra oživljenja vsega gospodarstva

V prostorih Delavske zbornice v Beogradu se je te dni vršil sestanek z namenom, da se preučijo položaj delavstva in se store ukrepi za izboljšanje. Na zborovanju so bile zastopane vse delavske zbornice po svojih predsednikih in tajnikih in razne delavske strokovne organizacije. Ljubljansko Delavsko zbornico sta zastopala predsednik Sedej in tajnik Uratnik, Narodno strokovno zvezo pa njen tajnik Kravos. Navzočni so bili tudi zastopniki vseh ministrstev.

Zborovanje je otvoril predsednik centrale delavskih zbornic dr. Živko Topalović. Pred prehodom na dnevni red se je spomnil žrtev rudniške nesreče v Trepči ter pojasnil vzroke nesreč v tem rudniku. Ko je pozdravil zastopnike posameznih ministrstev in vse navzočne delegate, je v daljšem govoru orisal pomen najnovejših finančnih preosnov za delavstvo in med drugim dejal:

«V novem finančnem ministru smo dobili človeka, ki slovi kot strokovnjak in ki je že s svojimi prvimi ukrepi pokazal, da namerava resno in odločno poseči v tok gospodarskega raz-

Finančnega ministra je s prisrčnim govorom pozdravil viceguverner (podpredsed.) dr. Meljko Čingrija. Nato je finančni minister imel pomemben govor, v katerem je orisal naziranje kraljevske vlade o valutni in eskontni politiki. Uredbo in izvajanja g. ministra sta upravni in nadzorni odbor Narodne banke sprejela z izrednim zadovoljstvom in odobravanjem.

V skladu z željo kraljevske vlade je Narodna banka sklenila, da se takoj okoristi s pravico, ki ji jo daje uredba, da namreč povrne svoj revolving-kredit v inozemstvu in da s 1. februarjem zniža lombardno obrestno mero s 75 % na 6 % in eskontno obrestno mero s 65 % na 5 %.

Vest o znižanju obrestne mere Narodne banke je pozdravila vsa država z enodušnim odobravanjem. Prav tako ves narod odobrava odločno in odkritosrčno politiko sedanjega gospoda finančnega ministra.

voja in gospodarske delovnosti. Delavstvo pozdravlja zlasti znižanje obrestne mere pri Narodni banki in vse ostale ukrepe, ki so s tem v zvezi. Skrajni čas je bil, da se je ukinil nedejanski tečaj dinarja, ki smo ga morali tako drago plačevati. Znižanje obrestne mere pomeni važen korak k ozdravljenju naših gospodarskih in finančnih razmer in delavstvo se upravičeno nadeja, da bo zdaj oživelo vse gospodarstvo in tako nudilo tudi delavstvu več in boljšega kruha kakor doslej. O znižanju mezd zdaj ne sme več biti govora.

Naposled je dr. Topalović pozival finančnega ministra, naj čimprej razpiše notranje posojilo v znesku 2 do 3 milijard dinarjev za izvedbo večjih javnih del, da bi se tako preskrbel kruh in zaslužek tisočim brezposelnim. Zaupanje, ki ga bodo rodili najnovejši ukrepi v področju finančne politike, to docela upravičuje.

Zborovalci so izvajanja govornika sprejeli z velikim odobravanjem, nato pa je posvetovalni sestanek prešel na dnevni red, ki je obsegal številna poročila o važnih delavskih vprašanjih.

18 FARONOV DEDIČ

«Beduini imajo vedno nekaj hrane pri sebi», meni Neli. «Mogoče je vsaj kakšna pest dateljnov v torbah ob sedlih. Stopiva h konjema!»

«Mogoče res. Takoj bom pogledal.»

Sodnik odhiti k živalima, ki ležita v travi. Konja sta se dodobra napasla sočne trave in zdaj mirujeta. Neli napeto pričakuje. Ko preišče sedlo svojega konja, napravi žalosten obraz. Tudi v stranski prečni torbi ne najde ničesar.

«O fej!» toži razočarana. «Če ne boste imeli vi kaj več sreče, prijatelj, potem bo slaba z najino zalogo. To ne bo prijetno.»

Tudi Sodnik išče brez uspeha. Neli ga opozori na usnjato torbo, v kateri so, kakor je mislil Sodnik, spravljene naboji za puško.

Ko odprta žep, ne najdeta ne smodnika ne svinca. Oba zakričita od presenečenja. Denar, sam denar uzreta.

«Kako pridejo bankoveci v torbo mojega konja?»

«O, najina odkupnina je to!» zakliče Neli brezmejno vesela. «Odkupnina milijon piastrov, ki jih je dal moj oče roparjem. Osmočila sva jih za plen, da nimajo zdaj ničesar. Milijon sva si prislužila! Srečen slučaj je spravil denar na tako lahek način v najine roke!»

Od veselja je vsa razburjena. Tudi Sodnik. Kako slučajno je zagrabil najbogatejšega konja!

«Res, to je nedvomno odkupnina!» pravi Sodnik, ki je prav tako vesel kakor Neli. «Slučajno sem naletel na onega konja, ki ga je jezdil sel, ko je šel po denar. Toda čudno je, da so pustili denar kar tako v torbi!»

V resnici pa to ni bilo nič čudnega. Beduini so nameravali odriniti zgodaj zjutraj. Zato so pustili konje osedlane in tudi temu niso vzeli sedla.

Ko preštejeta denar, vidita, da je res milijon, ki ga je bil mister Barnum plačal za heer in za Sodnika.

«Dobro, da bo dobil vaš oče svoj denar nazaj!» pravi Sodnik. «A za naju se je s tem nevarnost še povečala. Beduini vedo dobro, da sva jim odnesla denar. Zato naju bodo zasledovali z vsemi silami!»

«O ti neumni lopovi!» se smeje Neli škodoželjno. «Kako jim privoščim ta nauk! Kako se bo veselil moj oče, ko mu prinesem živa nazaj vso odkupnino! Vem, da bo takoj spet ozdravel!»

«Zares zelo velika sreča je to!» pritrdi Sodnik. «Da bi bila vsaj že z denarjem pri njem! Zdaj morava biti še bolj oprezna. Lahko naju napadejo tudi drugi Beduini in nama poberejo denar!»

«Toliko je zanesljivo,» pravi šč nato, «da sva oba izgubljena, če padeva zdaj Beduinom v roke. Mislili bodo, da sva jim pobrala denar nalašč. Kazen bo strašna!»

Ta opomin nekoliko zmanjša veliko srečo mlade Američanke.

«Da, da! Pozabila sem, da sva še zmeraj sredi puščave, daleč od naših prijateljev!» odvrne z vzdihom.

«Gdriniva torej kolikor mogoče kmalu. Če zaradi tega ne smeva ostati dolgo časa tu, ker nimava niti koščka kruha.»

Denarja imata sicer dovolj, a ničesar, kar bi ju nasitilo. Sodnik prenaša nalogo ravnodušno, Neli pa se le s težavo premaguje.

Oazo preiščeta še enkrat, a razen grmičevja ne najdeta ničesar.

Zadovoljiti se morata z vodo. Popoldne se že bliža večeru. Kakor hitro zatone sonce, bo tema. V južnih krajih ni namreč nobenega prehoda med dnevom in nočjo.

Konja sicer še zmeraj nista spočita, a Sodnik sklene vzlic temi nadaljevati beg. Zeli si, da bi dospela še pred nočjo v kakšno naselbino, kjer bi dobila živeža.

Sonce leze že pod obzorje, ko mislita zasesti konja. A v tem trenutku uzreta oblak prahu. Zelo se vznemirita. To ne more biti drugega kakor četa jezdecev, ki so zaenkrat še zakriti.

Čez malo časa mine vsak dvom. Večja četa jezdecev prihaja naravnost proti oazi. Ali so Beduini, ne moreta še razločiti.

Z največjim nemirom in nestrpnostjo opazujeta Sodnik in Neli prihajajo. Smatrata jih morata za sovražnike, naj bodo že iz rodu, ki preganja be-

Politični pregled

Banovinski svet dravske banovine se sestane na svoje šesto redno zasedanje 4. februarja ob 9. v Ljubljani. Predmet zasedanja bo v glavnem obravnava predloga banovinskega proračuna za leto 1935./1936.

Dalje se bo sklepalo o uredbi za izvrševanje nekaterih določb zakona o lovu.

V Ženevi se je

končalo zasedanje sveta Društva narodov.

Francoski listi pišejo, da se je na zasedanju zlasti naglašalo zadovoljstvo z mirno rešitvijo posarskega vprašanja. Govori se, da bo Posaarje izročeno Nemčiji že 1. februarja. Dalje naglašajo listi tudi ugoden razvoj pogajanj za vzhodni pakt in za srednjeevropski varnostni pakt. V splošnem so državniški razgovori v Ženevi razčistili mednarodni položaj in utrdili ugled Društva narodov.

Po poročilih londonskega lista «Daily

je Mussolini povabil zunanje ministre Male antante

k prihodnjemu zasedanju sveta Male antante v Rim. List trdi, da so ministri povabilo sprejeli, in pravi, da bi bil to zelo važen dogodek v mednarodni politiki Evrope. Doslej je Italija vztrajno odklanjala, da bi priznala Male antanto kot celoto.

«Prager Presse» piše v daljšem članku, da

bo treba pri urejevanju podunavskega vprašanja računati na sodelovanje vseh balkanskih držav, zlasti tudi Bolgarije.

Pri ženevskih posvetovanjih o politični ureditvi Srednje in Južnovzhodne Evrope so vsekakor govorili tudi o državah, ki niso članice ne Balkanske zveze ne Male antante. Ugotovili so, da so se odnošaji med nekaterimi državami Male antante in Bolgarije znatno izboljšali. Zato se računa s sodelovanjem Bolgarije pri gospodarskem in političnem pomirjenju Južnovzhodne Evrope.

Iz Sofije poročajo, da

je bolgarska vlada odstopila.

Ministrski predsednik Kimon Georgijev je podal ostavko, kakor se zatrjuje, zaradi tega, ker Bolgarija ni uspela pred Društvom narodov v Ženevi, kjer se je obravnavalo bolgarsko gospodarsko in finančno stanje in se je naglašalo, da je Bolgarija sposobna za plačevanje svojih zunanjih dolgov. Zatrjuje se, da bo Bolgarija morda dobila zdaj vojaško diktaturo. Kot predsednik nove vlade se imenuje general Penčo Zlatev.

Knez-namestnik za regulacijo naših rek

Na prošnjo ministra dr. A. Kramerja se je Nj. Vis. knez-namestnik zavzel za pospešitev regulacijskih del na Ljubljani in na Savinji

Znano je, da je vlada lanske leto na posredovanje ministra dr. Alberta Kramerja odobrila, da se dela pri regulaciji Ljubljanske pospešijo. V ta namen je ministrski svet odobril, da se denar za dovršitev regulacijskih del v znesku 6.830.000 Din zagotovi preko Poštne hranilnice. Ljubljanska mestna občina je v to svrhu dobila posebna pooblastila od finančnega in notranjega ministra, da najame pri Poštni hranilnici posojilo v označeni višini, vlada pa se je obvezala, da bo državni prispevek v višini ene tretjine skupne vsote odplačala s pripadajočim letnim obrokom. Na podlagi tega dogovora je ljubljanska občina razpisala za zaključna regulacijska dela licitacijo takoj, ko je bilo posojilo pri Poštni hranilnici zagotovljeno. Medtem pa so nastale težkoče in dosedanje licitacije za regulacijo Ljubljanske se niso odbrile.

Ljubljanski narodni poslance g. dr. Albert Kramer je nedavno zaradi tega posredoval pri finančnem ministru g. dr. Milanu Stojadinoviću, ki je pokazal veliko razumevanje za to življenjsko vprašanje Ljubljane. Te dni je g. dr. Kramer imel ob

priliki svoje avdience pri Nj. Vis. knezu-namestniku priložnost, da je Nj. Visočanstvu poročal tudi o tem za Ljubljano tako važnem vprašanju. Knez-namestnik, ki vedno z največjo pazljivostjo spremlja prilike v Sloveniji, je z največjo naklonjenostjo sprejel prošnjo ministra dr. Kramerja.

Dan nato je finančni minister dr. Milan Stojadinović obvestil dr. Kramerja, da je na pobudo Nj. Vis. kneza-namestnika Pavla vzel vprašanje regulacije Ljubljanske v nujno postopanje ter že podpisal odlok, s katerim odobrava določeni prispevek države za regulacijska dela v znesku 2.250.000 Din. Istočasno je tudi potrdil dogovor za najeto posojilo pri Poštni hranilnici ter ukrenil tudi vse potrebno, da se odobri licitacija za zaključna regulacijska dela.

O priliki svoje avdience je minister g. dr. Kramer opozoril Nj. Vis. kneza-namestnika tudi na nujno potrebno regulacijo Savinje. Finančni minister dr. Stojadinović je na posredovanje kneza-namestnika odobril tudi licitacijo za prva regulacijska dela na Savinji pri Celju.

Gasilno orodje se ne sme posojati zasebnikom

Naša banska uprava je izdala okrožnico vsem občinam in gasilnim društvom. Okrožnica je zelo ostra, razkriva pa obenem nezdrave razmere, ki vladajo v nekaterih gasilnih društvih na deželi. Gasilska zajednica za našo banovino je te nezdrave razmere že izkušala sama večkrat opozoriti. Ker pa zajednica nima dovolj moči za

izvedbo svojih sklepov, se je obrnila za pomoč na bansko upravo.

Zadnje čase so se večkrat čuli glasovi, da nekatera gasilna društva nimajo orodja v redu. Posamezna društva so namreč orodje pogosto posojala zasebnikom v vse druge namene kakor pa gasilne. Tako so se izposojale brizgalne, cevi,

gunca ali pa ne. Ker sta skrita za palmami, ju jezdeci zaenkrat ne morejo še opaziti.

V hitrem diru se bližajo. Rumeni žarki zahajajočega solnega zlatijo njihove bele burnuse. Cevi njihovih pušk se lesketajo, kakor bi bile zlato.

«Beduini so!» pravi Neli nemirno. «Beživa, za božjo voljo! Zlaj labko se utičeva in noč naju bo kmalu zakrila!»

Hitro hoče skočiti na konja, a brez pomoči ne more. Sodnik pa še zmeraj napeto opazuje. Med belimi postavami ugleda evropski oblečenega moža.

«Stojte!» zakliče tresoč se tovarišici. «Evropce je med njimi, torej naš prijatelj!»

Konja zavleče za gosto grmičje poleg votline in spleza z Neli proti skalam, kjer bi ju le težko kdo opazil. Tam je dober razgled.

Komaj sta počenila za grmičje, ki poganja iz razpoklin v skalovju, že dospel jezdec do potočka in se ustavi v polkrogu.

Lepo je videti sedem arabskih jezdecov, katerih rjavi in ogoreli obrazi kažejo neustrašenost. Z orožjem so obilno založeni. A begunca opaznjeta zlasti Evropeca, ki ga spoznata že na prvi pogled, ko se jima zadosti približa.

Neli se zdrže od začudenja.

«Brissak je to! Najin prijatelj!» vzklikne tiho. «Ničesar se nama ni treba več bati!»

Sodnik jo zadrži z rahlim opominom. Temno zre na sovražnika. Vsakogar bi bil bolj vesel kakor tega. Ve dobro, da ga Brissak sovraži, saj je dovolj spoznal njegov ostudni značaj.

Ni še gotovo, ali stojijo ti odurni sinovi puščave zares pod njegovim poveljstvom. Morda je njih ujetnik. Toda najbrž ne bo, ker je oborožen.

Na rami ima lovsko puško, okoli pasu pa arabski meč. Njegovi spremljevalci so ozirajo prežeče naokoli. Z rokami in živahno govorico se pomenjujejo o nečem, a Neli in Sodnik ne moreta razumeti niti besedice.

Brissak razume nekaj njihove govorice. Arabci mu zatrjujejo, da so morali biti malo pred njimi drugi jezdeci tu. To si razlagajo iz sledov v travi.

«Beduini?» vpraša Brissak pozorno.

«Ne», se zasliši v odgovor. «Franki!»

S tem imenom nazivajo Arabci Evropece. To zbudil Brissakovo pozornost. Dva jezdec pošlje na rob oaze, da pregledata okolico. Ostali stopijo s konj in preiščejo bližino potočka.

Dozdaj je bila Neli mirna. Obnašanje Arabcev ji je pokazalo, da ubogajo Brissaka. Zato se ji zdi nepotrebno, da bi se še naprej skrivala, in steče Brissaku naproti.

On jo pozdravi z brezmejnimi veseljem. Pozdravi jo tako, kakor bi našel dolgo iskano nevesto. Obe roki iztegne proti njej in ko mu poda Neli roke, ne manjka dosti, da je ne objame.

«Kolikšna sreča, da vas najdem tu!» kliče vesel. «Bogu srčna hvala! Zaradi vas sem bil v velikem strahu, gospodična Neli! Puščavo sem predirjal že na vsi strani. Ne morem vam razodeti, kako me to svidenje veseli!»

To se mu tudi bere z obraza. Neli zardi in mu

odtegne roke. Brissakove besede jo nekoliko odbijajo.

«Vi ste naju torej iskali?» mu odgovori. «Upala sva seveda, da naju pridete rešiti s spremstvom, ker mi je tako sporočil oče.»

«Sledil bi vam bil do konca sveta, dokoder bi le držala vaša draga sled!» zagotavlja Brissak z ognjevitimi pogledi. «Tudi če bi vas bil moral iskati cele tedne in mesece, se ne bi bal nobene nevarnosti. Vse bi dal za vas...»

«Kaj ste izvedeli, da sva Beduinom ušla?»

«Da! Srečali smo nekaj razbojnikov na cesti, ki so nam to povedali. A inženjer ni hotel tega verjeti in je menil, da je to samo zaseda in da sta še zmerom ujeta. Rekel je, da so vas Beduini gotovo zavlekli v puščavo ali kamorkoli že. Zato je nameral Harrison udariti najprej proti stari razvalini in jo z orožjem v rokah preiskati.»

«Kje je pa zdaj? Ali ga ni v bližini?»

«Z dvanajstimi najetimi vojaki je pri veliki karavani, ki smo jo večraj dohiteli. Danes prenočujejo v majhni naselbini ob veliki cesti.»

«Ali je to daleč od tod?»

«Najmanj pet ur je treba jezdit, pa pošteno.»

«Potem lahko pridemo do polnoči tjakaj!» pravi Neli in se obrne k Sodniku, ki stoji nekaj korakov stran in molče posluša. «Kajne?» mu pravi. «Tako je odpravimo.»

On pa zmaže z glavo, ker čuti, da ne bo prepustil Brissak njemu odločitve, ker ga že zdaj posmehljivo gleda. Sodnika ni pozdravil niti z besede in se dela, kakor ga sploh ne bi bilo tu.

GOSPODARSTVO

Sejmi

28. januarja: Vinica, Litija;
29. januarja: Sv. Jurij ob Taboru, Rajhenburg;
30. januarja: Rakovnik;
31. januarja: Dolova;
1. februarja: Jarklošter;
2. februarja: Spodnja Poljskava.

Vrednost denarja

Na borzah smo dobili v devizah (v oklepaju) z že všteto premijo v znesku 28,50 %:

1 nizozemski goldinar za 23,08 do 23,19 (29,66 do 29,80) Din;
1 nemško marko za 13,66 do 13,77 (17,56 do 17,70) Din;
1 angleški funt sterling za 166,70 do 168,30 (214,20 do 216,26) Din;
1 ameriški dolar za 33,93 do 34,12 (43,61 do 43,97) Din;
100 francoskih frankov za 225,37 do 226,49 (289,60 do 291,03) Din;
100 čekoslovaških kron za 142,77 do 143,60 (183,42 do 184,52) Din;
100 italijanskih lir za 291,35 do 293,75 (374,38 do 377,46) Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kliringu po 8,10 do 8,20 Din. Vojna škola se je zaključevala v ponedeljek po 370 do 397 Din, kar pomeni, da je močno poskočila.

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ljubljanskem sejmu so prodajali: vole I. po 4 do 4,50, II. 3 do 3,50, III. 2 do 2,75, krave, debele, po 2 do 3,50, klobasariče po 1,50 do 2, teleta po 4 do 5,50, svinje po 5 do 7 Din za kilogram žive teže, prašičke za rejo po 85 do 100 dinarjev, konje po 500 do 3500 Din.

SVINJE. Na mariborskem svinjskem sejmu so prodajali prasce, 7 do 9 tednov stari po 85 do 120, 3 do 4 mesece po 140 do 160, 5 do 7 mesecev po 220 do 250, 8 do 10 mesecev po 300 do 360, enoletni po 500 do 650 Din; kilogram žive teže po 4 do 5 in mrtve teže po 6,50 do 8,50 Din.

JAJCA. Kakor pri trgovini z jabolki, so doživeli letos tudi trgovci z jajci veliko razočaranje.

Ponos

perice in gospodinje je lepo, belo perilo, ki ga dá le

Riviera - terpentinovo milo

Zahtevajte ga povsod!

Imamo sicer lepo pogodbo z Nemčijo, v resnici pa je bil izvoz v Nemčijo malenkosten. V Švico, kamor smo prej izvažali večje množine, je izvoz zdaj tudi omejen. Z izvozom v Nemčijo je križ, ker morajo izvozniki čakati na plačilo zaradi deviznih

razmer v Nemčiji pet do šest mesecev. Tudi Italija nam zelo ovira uvoz. Zaradi takih razmer so cene tudi zdaj pozimi nizke. V tujino se lahko izvažajo samo debela jajca, ki dosegajo predpisano težo. Zato se vsem gospodinjam priporoča, da si pre-

Soteščan: 4

RAZBOJNIK

(Povest iz starih časov.)

«Jaz?» je dvomil Krulce. «Kako, če pa moram sedeti tukaj ves dan in še ponoči...»

«Pa vendar. Prav tukaj je pripravno mesto...» Vrtar ga ni mogel razumeti.

Uležnik mu je pokazal na dlani: «Prišel sem, da mi napraviš neko uslugo. Storit bi ti ne bilo treba drugega, nego odpreti vrata. Li ne veš, koliko ti s tem zaslužiš! Ves trud bi bil obilno poplačan.»

Krulce je pomišljaj: «Kar bi pridobil na eni strani, bi izgubil na drugi... In naposled bi za plačilo sramotno poginil...»

«Bati se ti ni treba ne vislice ne ječe», ga je skušal pregovoriti. «Nihče ne bo vedel, kdo je odrinil zaple. Ko bomo udrli na dvorišče, te bomo zvezali in zatlačili usta, tako da boš lahko dihal. Potem te bomo zaprli v sobo. Graščinci bodo menili, da je nekdo preplezal obzidje. Tebe ne bo zadela nobena krivda.»

Pohlepniku so ugajali načrti, vendar se je moral precej časa boriti s svojo vestjo, preden je mogel vprašati, koliko bo zaslužil.

Ropar je položil predenj možno denarja. «To pa še ni vse», mu je zbuhal skomine. «Dobil boš še enkrat toliko, ako se nam napad gladko posreči.»

«Ali bo ostalo tajno? Pomisli, kaj vse me čaka, ako bi kdo kaj izblekul...»

«Mi homo molča i, ker nas večje prisega...»

«Ali tudi ropar drži prisego?»

«Boj ko kdo drugi, ki velja za poštenjaka...»

Razbojnik mu je dokazal, da je tudi roparju prisega sveta. Tako mu je utrdil zaupanje in razpršil dvome. Potem mu je razložil, kako bodo oropali graščino. Zaupal mu je tajno znamenje, katero si je Krulce moral zapomniti. Ko ga bo slišal, naj odklene vrata. Mirno naj se pusti zvezati, zakaj nič žalega se mu ne bo zgodilo.

Po natančnem razgovoru sta si segla v roko. Tolovaj je izginil v noč in vrtar je spravil plačilo. Ali bo držal besedo? Svarila ga je vest, naj se ne podaja v nevarnost. Še se lahko premisli; ni se še popolnoma odločil.

Izmučen se je nasmil in zadremal. Morda mu bo spanje prineslo odločitev. Kdove v kakšnih mislih se bo prebudil.

Predramilo ga je trkanje na vrata. «Odpril!» je zahteval Žgane, ki ga je Krulce spoznal po glasu.

Vrtar se je prestrašil. Ni se mu upal upreti, čeprav mu je bilo zapovedano, naj ponoči ne odpira niti domačemu osebu.

Voznik je vstopil nenavadno resen. Nekaj časa je molčal, potem pa se je vzravnaval pred vrtarjem. «Krulce, kdo je bil pri tebi?» ga je prijel na kratko.

«Ali si koga videl?» Bojazljivec je imel slabo vest; videlo se mu je, da ga je iznenadilo vprašanje.

«Slišal sem, ko si zapiral vrata. Nekdo je šel mimo mene...»

«Kdo?» mu je trepetala beseda.

«Ali meniš, da ne vem? Le čakaj!» mu je zapretil s prstom.

«Ujel bi ga bil in izročil biričem.» Krulce se ni upal več tajiti.

«Čemu bi ga lovil? Saj bo spet prišel in takrat se bo ujel v zanko...»

Žgane je čul samo stopinje, videl pa ni nikogar. Vendar se mu je posrečila zvišča. Vrtar mu je izdal skrivnost poznega obiska. Ako bi bil navihan, bi mu bil lahko utajil. Toda zemlja je ustvarjena tako, da se vsaka reč razkrije ob svojem času. Tudi voda je čista, ko priteče čez devet kamnov.

«Ali mu boš ustregel?» je poizvedoval prekanjenec.

«Seveda sem mu obljubil», je moral priznati. Zamolčal pa je, da je že prejel plačilo.

«Pa se upaš to storiti?» ga je pogledal osorno.

«Ako hoče poginiti, mu ne smemo braniti. Sam naj se zaplete v zanko; biriči ga ne bodo nikdar ujeli.»

Žgane ga je pohvalil ter se veslil trenutka, ko bo pokončana roparska zalega. Oddahnil se je tudi vrtar v zavesti, da se je rešil iz zadrege. Vendar ga je skrbelo, kako bo ušel tolovajem, kakar se bodo maščevali. Vedel je, da mu ne bodo prizanesli.

Srakarica je vstala tisto jutro vsa omagana od bede. Za večerjo ni použila nič drugega nego nekaj krompirjevih olupkov. Skrbelo jo je, kaj bo skuhalo za kosilo. Imela je še peščico ovsene moke,

5399, 5484, 5437, 5447, 5465, 5471, 5477, 5485, 5505, 5515, 5518, 5523, 5557, 5591, 5598, 5652, 5679, 5693, 5729, 5733, 5737, 5756, 5765, 5770, 5774, 5789, 5815, 5817, 5820, 5825, 5838, 5891, 5892, 5893, 5934, 5938, 5941, 5942, 5954, 5987, 6006, 6019, 6015, 6031, 6044, 6053, 6069, 6131, 6155, 6176, 6224, 6237, 6271, 6277, 6337, 6343, 6348, 6396, 6397, 6432, 6453, 6493, 6507, 6514, 6523, 6524, 6528 in 5388.

Nadalje so bili izžrebani dobinki: Ser. 2863 št. 27 50.000 Din; ser. 2032 št. 30 10.000 Din; ser. 4421 št. 32 5000 Din; ser. 2200 št. 41 2500 Din; ser. 272 št. 28 2000 Din; ser. 335 št. 25 2000 Din; ser. 6337 št. 43 2000 Din; ser. 2288 št. 33 350 Din; ser. 4860 št. 41 350 Din; ser. 5693 št. 41 350 Din.

TOBAČNE SREČKE.

Na 118. žrebanju tobačnih srečk iz leta 1888. so bile amortizirane tele serije: 1, 165, 200, 346, 463, 506, 576, 647, 696, 768, 817, 879, 891, 896, 925, 946, 1120, 1139, 1311, 1380, 1820, 2330, 2411, 2498, 2518, 2626, 2864, 3560, 3631, 3862, 3892, 3972, 4095, 4331, 4458, 4557, 4647, 4745, 4850, 5009, 5029, 5327, 5632, 5948, 6017, 6110, 6126, 6277, 6363, 6549, 6762, 7203, 7282, 5711, 8275, 8524, 8537, 8577, 8603, 8734, 8751, 8801, 9055, 9288, 9354, 9443, 9559, 9587, 9618, 9823.

Nadalje so bili izžrebani tile dobinki: Ser. 6238 št. 71 100.000 Din; ser. 5051 št. 72 2000 Din; serija 6421 št. 30 500 Din; ser. 9819 št. 1 500 Din.

Po 100 Din so bili izžrebani tile dobinki: serija 1399 št. 93, ser. 1519 št. 48, ser. 2602 št. 13, serija 4272 št. 76, ser. 4573 št. 64, ser. 4880 št. 22, serija 4929 št. 78, ser. 8338 št. 74, ser. 4819 št. 95, serija 9885 št. 31; po 50 Din: ser. 1 št. 13, ser. 604 št. 30, ser. 1761 št. 64, ser. 2183 št. 79, ser. 2851 št. 12, ser. 2937 št. 89, ser. 3170 št. 96, ser. 3627 št. 9, ser. 3749 št. 46, ser. 4259 št. 9, ser. 4813 št. 32, ser. 6376 št. 61, ser. 7572 št. 19, ser. 7742 št. 16, ser. 8610 št. 74, ser. 8851 št. 35, ser. 9186 št. 71, ser. 9368 št. 42, ser. 9392 št. 56, ser. 9405 št. 29.

SREČKE RDEČEGA KRIŽA.

Na 89. žrebanju srečk Rdečega križa 15. januarja so bile amortizirane tele serije: 13, 853, 2000, 2582, 2726, 2794, 3577, 3687, 3977, 3993, 5231, 5234, 6850, 7440, 7931, 7939, 8194, 8494, 8681, 9670.

Dobitki pa so bili izžrebani tile: ser. 22 št. 96 50 Din, ser. 322 št. 92 50 Din, ser. 555 št. 10 50 Din, ser. 604 št. 78 50 Din, ser. 1275 št. 74 50 Din, serija 1319 št. 61 200 Din, ser. 377 št. 53 50 Din, serija 1503 št. 44 200 Din, ser. 1772 št. 56 50 Din, serija 1831 št. 21 50 Din, ser. 2010 št. 40 50 Din, serija 2190 št. 55 50 Din, ser. 2228 št. 16 200 Din, serija 2331 št. 36 50 Din, ser. 2451 št. 1 500 Din, ser. 2632 št. 17 1000 Din, ser. 2851 št. 92 50 Din, ser. 3312 št. 54 200 Din, ser. 5373 št. 68 50 Din, ser. 5396 št. 1 50 Din, ser. 5440 št. 10 500 Din, ser. 5554 št. 40 25.000 Din, ser. 6707 št. 66 200 Din, ser. 6757 št. 46 50 Din, ser. 6937 št. 37 50 Din, ser. 8411 št. 55 50 Din, ser. 8472 št. 39 50 Din, ser. 9039 št. 71 50 Din, ser. 9102 št. 60 50 Din.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 27. januarja do 3. februarja.

Nedelja, 27. januarja: 7.30: Trgovinska bilanca in zaslužek kmetovalca (Alojzij Jamnik); 8.00: nekaj koračnic na ploščah; 8.20: poročila; 8.30: mandolinistični sekstet; 9.00: versko predavanje (dr. Regalat Čebulj); 9.15: prenos iz frančiškanske cerkve; 9.45: orgle solo na ploščah; 10.00: Higijena javnih stanovališč (Zajc-Boškovičeva); 10.20: plošče; 10.30: prenos zaključka z vseslovenskega in državnega smučarskega prvenstva; 12.30: čas, radijski orkester (po željah); 16.00: pester program, vmes opereta «Sreča pred vrati»; 19.30: nacionalna ura: Življenje in delo jugoslovenskega sokolstva (iz Beograda); 20.00: čas, jedilni list, program za ponedeljek; 20.10: Fratnikova in Tone Petrovič pojeta operne arije s spremljevanjem radijskega orkestra, vmes radijski orkester; 21.30: čas, poročila, radijski orkester, vmes harmonika solo (Stanko).

Ponedeljek, 28. januarja: 12.15: tamburaški orkestri na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: slavni

pevci na ploščah; 18.00: Počitniško potovanje: Port Vendres (Slavčeva); 18.20: iz tujih krajev (plošče); 18.40: slovenščina (dr. Kolarič); 19.10: zdravniška ura (dr. Magajna); 19.30: nacionalna ura: Miho Pavlinović (iz Beograda); 20.00: prenos opere iz Zagreba, v odmoru čas, poročila, jedilni list in program za torek.

Torek, 29. januarja: 11.00: šolska ura: O naši jugoslovenski glasbi (profesor Emil Adamič); 12.00: Kaj je to (pestra revija gramofonskih ugank)? Uganite naslov kompozicije, uganite pevca, uganite instrument! 12.50: poročila; 13.00: čas, Kaj je to (nadaljevanje peestre revije gramofonskih ugank)? 18.00: otroški kotiček (Nada Obereignerjeva); 18.20: O steklu (Albina Travnova); 18.40: nemščina (dr. Kolarič); 19.10: nemške narodne na ploščah; 19.20: čas, jedilni list, program za sredo; 19.30: nacionalna ura: Ilija Gorešanin (Djuro Šurmin) iz Zagreba; 20.00: I. klavirski stilni večer slovenskih skladateljev (uvodno besedo bo govoril dr. Dolinar, dr. Švara bo izvajal klavirske skladbe); 21.00: čas, poročila; 21.10: Vilma Thierry-Kavčnikova bo peta hrvatske pesmi od Zajca in Ružić-Rosenberga, vmes radijski orkester; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 30. januarja: 12.15: uvertire na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, zdravice na ploščah; 18.00: plošče po željah; 18.30: pogovor s poslušalci (profesor Prezelj); 19.00: Sokolstvo in šport (Franjo Lubej); 19.20: čas, jedilni list, program za četrtek; 19.30: nacionalna ura: Sara-jevo (Ivo Andrić) iz Beograda; 20.00: Julij Betetto poje s spremljevanjem radijskega orkestra; 21.00: slovenski vokalni kvintet poje Savinove pesmi; 22.00: čas, poročila; 22.20: podoknice na ploščah; 23.00: Slovenija v očeh fotoamaterja (esperanto).

Četrtek, 31. januarja: 12.15: slovenske narodne na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, orgle na ploščah; 18.00: Za dobro voljo (plošče); 18.20: smuška ura Ljubljanske zimskosportne podzveze; 18.50: srbohrvaščina (dr. Rupel); 19.20: čas, jedilni list, program za petek; 19.30: nacionalna ura: Politični pregled (Branislav Denić) iz Beograda; 20.00: prenos iz Beograda; 22.00: čas, poročila, radijski orkester.

Petek, 1. februarja: 11.00: šolska ura: Življenje neposlušnega šolarja Toneta Skoka (Vojko Jagodic); 12.00: instrumentalni solistični koncert (plošče); 12.50: poročila; 13.00: čas, operetni venčki na ploščah; 18.00: O verstvih (Fran Terseglav); 18.20: radijski orkester; 18.40: literarna ura: Židovsko nacionalno gledališče (Ferdo Delak); 19.00: radijski orkester; 19.20: čas, jedilni list, program za soboto; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Wagnerjev večer (Stjepan Marčec bo pel s spremljevanjem radijskega orkestra Wagnerjeve kompozicije), vmes radijski orkester; 21.30: čas, poročila; 21.50: slovenske narodne s harmoniko bosta pela Janko in Banovec, harmoniko pa bo igral Stanko, vmes narodne v orkestralni glasbi na ploščah.

Sobota, 2. februarja: 7.30: kmetijska posvetovalnica (inž. Vinko Sadar); 8.00: Marijine pesmi na ploščah; 8.20: poročila; 8.30: komorna glasba, radijski orkester; 9.30: versko predavanje (doktor Regalat Čebulj); 10.00: prenos iz stolnice; 11.00: Marjan Rus bo pel s spremljevanjem radijskega orkestra; 12.00: čas, radijski orkester; 15.00: plošče po željah; 16.00: oktet trboveljskih nameščencev, vmes Staričev šramelkvartet; 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, jedilni list, program za nedeljo; 20.10: Vombergar «Sveti trije kralji» (zvočna igra); 21.15: prenos mednarodnega koncerta iz Zagreba (orkester Narodnega gledališča v Zagrebu pod vodstvom opernega direktorja Kresimira Baranovića); 21.45: čas, poročila; 22.00: radijski orkester.

Poučni kotiček

Povračilo stroškov zavarovancem za zasebnega zdravnika. Včasih pokličejo zavarovanci okrožnega urada ali bolniške blagajne zasebnega zdravnika na svoj dom in prosijo nato za povračilo teh stroškov.

Kdaj sta dolžna i rad, o.čnosno blagajna povrniti te stroške? Samo tedaj, kadar je bilo res nujno. Nujni primer pa obstaja zmerom tedaj, kadar član ali njegov svojee tako oboli, da je potrebna nujna zdravniška pomoč in bi lahko bilo odlašanje usodno. V tem primeru sme poklicati najbližjega zdravnika, čeprav ni uradov zdravnik. Če je seveda uradov zdravnik približno enako oddaljen ali pa sicer lahko dosegljiv (po telefonu ali drugače), potem okrožni urad ne povrne stroškov za zasebnega zdravnika. V vseh drugih primerih pa jih mora povrniti in jih tudi povrne. Prošnji za povračilo je priložiti račun neuradovega zdravnika in izjavo uradovega zdravnika, da je bil primer res nujen. Važno je tudi vprašanje, ali je možno še nadaljuje zdravljenje pri zasebnem zdravniku. To ni mogoče. Član sme torej poklicati zasebnega zdravnika le, da mu nudi prvo pomoč. Isto velja za zdravljenje v zasebnih bolnišnicah in zasebnih zdraviliščih. Stroške za to povrača urad le, ako je spet podan nujen primer, kar pa se le redkokdaj pripeti. Gresta pa okrožni urad in bolniška blagajna Trgovskega bolniškega in podpornega društva članom toliko na reko, da tudi v nenujnih primerih povračata toliko, kolikor bi stala oskrba v javni bolnišnici. Prošnji za povračilo je priložiti račun zasebne bolnišnice.

PREKMURSKI GLASNIK

Iz Fokovcev nam pišejo: Naša gasilska četa je 17. decembra vsadila pri Gasilskem domu v Fokovcih spominsko lipo, ki bo pozne rodove spominjala na prehušo izgubo, ki nas je zadelo v letu 1934. z nepričakovano smrtjo viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. H koreninam te lipe je bila položena steklenica z zapisnikom, v katerem sta zapisana pomen vsaditve in obljuba članov društva, da bodo zvesto vdani svojemu mlademu vladarju Petru II. ter da bodo izpo. njevali poslednji opomin blagopokojnega kralja. Istega dne sta bili zasajeni dve lipi tudi na šolskem dvorišču. Eua v spomin kralja Uedinitelja, a druga v spomin na nastop vlade Nj. Vel. kralja Petra II. — Zadnji dan pred božičnimi počitnicami je bila na šoli prirejena božičnica za siromašne učence, katerim se je ob tej priliki razdelilo razno oblačilno in perilno blago, dar banske uprave in Ciril-Methodove družbe. Zadnja je razen tega naklonila tukajšnji šoli precejšnje število knjig za ubožne učence. Uprava šole se obema darovalkama v imenu obdarovanih otrok najtopleje zahvaljuje.

NAŠI NA TUJEM

Iz Dorimunda - Evinga (Nemčija) nam pišejo: Tuđi mi se moramo spet enkrat oglasiti v cenjeni «Domovini». Smo že stari naseljenci, saj bivamo v nam že priljubljenem Evingu-Lindenhorstu 30 do 40 let. Sporočiti pa moramo veselo vest, da smo člani Jugoslovenskega delavskega društva in Društva sv. Barbare imeli složno skupno božično obdarovanje naših malih, za kar nas je dravska banovina podprla. Najlepša ji zahvala. Našo prireditelj je s svojim obiskom počastil konzul g. Pantić s še dvema gospodoma iz Düsseldorfa in z zveznim predsednikom g. Pavlom Bolho. Cenjene goste je pozdravil predsednik Jugoslovenskega delavskega društva g. Franc Knez, nato pa je povzel besedo g. Bolha in nas izpodbujal k složnemu delu. Za njim je govoril g. generalni konzul. Pozival nas je prav tako k slogi in k zvestobi do domovine ter nas opomnil, naj si v srec zapišemo zadnje besede velikega pokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja: Čuvajte Jugoslavijo! Sledilo je obdarovanje naših malih, ki ga je izvršil g. generalni konzul osebno. Vsak otrok je dobil dva zavitka, enega od g. generalnega konzula in enega od društva. Lepe so bile deklamacije in peli smo. Zal so se morali dragi gostje kmalu posloviti od nas. Čuvajmo Jugoslavijo! Po njih odhodu smo se še nekaj ur zabavali s tujcem in godbo.

Iz Gladbecka (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko podporno društvo je priredilo 13. t. m. otroško obdarovanje in proslavo 10letnega obstoja društva. Kmalu popoldne so nas obiskali odlični gostje: generalni konzul g. Pantič iz Düsseldorfa, tvorničar čokolade g. Marič, g. Bolha in drugi. Prišlo je tudi več predsednikov naših društev in drugih rojakov. V uvodu je g. Košir pozdravil vse navzočne in dal besedo g. Bolhi, ki je imel lep nagovor. Nato je g. Štritar prvič nastopil s svojim pevskim odsekom. Zapeli so «Lepo našo domovino» in «Slavec». Nato so dve deklici in dva dečka deklamirali. Eno deklamiranih pesmi smo sami zložili. Tako se glasi:

V tujini se borimo,
da kruhak pridržimo.
Po domovini hrepenimo,
tam bivati želimo.
Prekrasna domovina,
le ti si nam edina.
Pozivamo naš rod:
Varujmo Jugoslavijo povsod!

Nato je g. generalni konzul obširno govoril o pokojnem kralju, kraljici in mladem kralju Petru II. Naglasil je, da rojakov v Gladbecku ne bo nikoli pozabil, ker so bile pri nas kaj lepo okrašene slike pokojnega kralja, kraljice in mladega kralja Petra II. Tudi pevskemu društvu je čestital, posebno pa mladini, ki je tako lepo v narodnem jeziku izgovarjala besedilo. V tem pogledu pa se moramo zahvaliti ženskem društvu, ki se zelo trudi za našo mladino. Žensko društvo obstaja šele dve leti. Gospod konzul je obljubil, da bo posredoval, če bi bilo mogoče poslati učitelja iz Jugoslavije v Gladbeck, kar bi nas vse zelo veselilo. Pevski odsek je zapel še «Jugoslovensko» in «Slepca». Marsikateri udeležence je dobil rosne oči. Dvorana je bila tako zelo nabito polna, da ni bilo mogoče vanjo pustiti otrok, ki so morali biti v drugi sobi, kjer je stala smrečica in pod njo sto zavojev od društva in sto zavojev od g. Mariča. Darov so bili otroci zelo veseli. Odlični gostje so od nas odpotovali v Erkeneschwiek. Ko so odšli otroci domov, smo se še nekoliko časa zabavali med seboj, saj smo imeli v svoji sredi harmonikarja. Pozneje se je vrnil še g. Bolha. Zahvaljujemo se prav lepo g. Mariču in g. soprogji za obilno pomoč. Prav tako g. generalnemu konzulu in g. Bolhi.

Iz Homborna-Neumühl (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko pevsko in podporno društvo «Triglav» se zahvaljuje našemu ministrstvu za zunanje zadeve in dravski baštovini za pomoč, da smo lahko o božiču obdarovali naše otroke. Dalje se zahvaljujemo generalnemu konzulu g. Pantiču v Düsseldorfu, da je dal to podporo porazdeliti po našem zveznem predsedniku g. Pavlu Bolhi na posamezna društva. Naša božičnica je bila prav prirska. Vršila se je v društvenih prostorih pri gosliničarju g. Johannu Gersingu 30. decembra popoldne. Prvi predsednik g. Anton Šnajden je imel lep nagovor na otroke, ki jih je bilo 38. Povedal jim je tudi, kako dober in skrben je bil blagopokojni naš kralj Ujedinitelj. Nato je pozval, vse navzočne z otroki vred, naj zakličejo trikrat «Slava pokojnemu velikemu kralju!» in trikrat «Živel naš mladi kralj Peter II.!» Nato so otroci zapeli dve božični pesmi s pomočjo pevskega zbora in so bili prav lepo obdarovani. Nastopil je zatem pevski zbor (21 pevec) in zapel «Sveta noč». Navzočen je bil tudi g. Steh, predsednik Jugoslovenskega delavskega podpornega društva iz Osterfelda s svojo ženo in več člani. Zale, da se ni utegnil udeležiti naše prireditve zvezni predsednik g. Bolha. Naj omenimo, da je bilo zlasti ganljivo, ko so otroci po obdarovanju nastopali posamezno in peli božične pesmi. Med njimi je stopil dvakrat na oder še ne čisto tri leta stari sinček novovstopivšega člana g. Smoleja in obakrat tako razločno zapel slovensko pesem, da smo se vsi čudili, posebno ker sta že njega oče in mati tukaj v šolo hodila in sta vendar svojega sinčka tako lepo naučila slovenski. Vsa čast jima! — Za večno je zaspala ga. Marjeta Grosova, žena enega izmed naših najzvestejših društvenih članov. Rajnka je bila po rodu Jagodičeva iz Spodnjih Stranj pri Kamniku. Poročila se je z g. Alojzijem Grosom, aržiškim rojakom, leta

1908. v Hombornu-Neumühl, kjer sta pred dobrim letom praznovala srebrno poroko. Živela sta dolga leta v najlepši zakonski slogi. V ponedeljek 7. t. m. je šla ga. Grosova zdrava na trg, odkoder se je ob 12. spet vrnila zdrava domov, a že čez deset minut je začela tožiti, da jo boli glava. Mož jo je spravil v posteljo. Poklicani zdravnik je ugotovil možgansko kap. Dve uri zatem je uboga žena izdihnila. Štela je šele 50 let in je bila do zadnjega močna in zdrava. Da je bila priljubljena med rojaki, se je videlo pri pogrebu. Spremljala jo je na zadnji poti velika množica ljudi in zastopana so bila tri društva z vencami in zastavami. Na grobu je zapel pevski zbor «Triglav» žalostinko, a prvi predsednik g. Šnajden se je poslovil od nje v imenu društva in ji položil venec na grob. Za njim je prav tako storil prvi predsednik «Samopomoči» g. Jožef Kunce. Potem se je še poslovila od rajnke prva predsednica Bratovščine rožnega venca ga. Malisova. Naj bo rajnici lahka tuja zemlja! Možu in sorodnikom naše najiskrenejše sožalje!

Iz Homberga-Hochheide (Nemčija) nam pišejo: Slovensko pevsko in podporno društvo «Bratovska ljubezen» je imelo na Štefanovo božičnico za otroke. Kljub hudi stiski smo bili veseli stari in mladina. Igrala nam je tamburaška godba pod vodjo društvenega člana g. Franca Čebina naše stare slovenske božične pesmi, ki smo jih tudi zapeli. Po obdarovanju otrok smo se tudi malo zavrteli. Zahvaljujemo se zveznemu predsedniku g. Bolhi, ki nam je preskrbel nekaj podpore. Hvala tudi rojakom v domovini, da se nas v tujini spomnijo. — Nedavno je praznoval 60. rojstni dan zvest član našega društva g. Stefan Bajde. Pri društvu je član že 30 let, tako da je praznoval dva jubileja. Dobremu Jugoslovenu in zvestemu bratcu «Domovine» nakloni usoda še mnogo let!

Iz Westerholta (Nemčija) nam pišejo: Veliko število naših rojakov je upokojenih in precej jih je brez posla. Upamo, da se bo položaj počasi izboljšal, kar se tiče mladih, ali za nas ostarele ni več upanja, da bi še kdaj za kako delo prišli. Dne 5. t. m. smo imeli lepo božičnico z obdarovanjem naše mladine. Predsednik gosp. Niko Šentjerc je v uvodu pozdravil zveznega predsednika gosp. Pavla Bolha in predsednike društev iz Marla, Gladbecka in Buera, nato pa je v jedrnatem govoru naglašal potrebo složnega delovanja med našimi rojaki v Poruhrju. Na koncu govora nas je pozval, da smo trikrat zaklicali «Slava našemu pokojnemu kralju» in «Živel naš mladi kralj Peter II.» Naposled je predsednik čestital tajniku g. Ivanu Klunu k njegovi 60letnici in mu izročil v imenu društva lep dar za njegovo neumorno delovanje pri društvu. Nato smo obdarovali naše malčke, ki so z veseljem sprejeli vsak svoj zavojček in zapeli «Tiha noč, sveta noč». Zahvaljujemo se našemu zveznemu predsedniku g. Bolhi prav prirska, da nam je posredoval podporo in omogočil božičnico. Čuvajmo Jugoslavijo!

Iz Combelle-Mines de Brassac (Francija) nam pišejo: Srečno in veselo novo leto želimo vsem čitateljem in čitateljicam «Domovine»: Žgajnar Jože in Marija z družino (Velike Lašče), Udovč Vinko in Marija (St. Rupert na Dolenjskem), Udovč Janez in Jožefa (St. Rupert na Dolenjskem), Pavlič Frane in Marija (Buče pri Kozjem), Kovač Štefan in Jožefa (Stranice pri Konjicah), Jerman Frane in Marija (Dolenje jezero pri Cerknici). — Tukaj je umrla 8. t. m. gospa Antonija Majerjeva v najljubši mladosti, stara komaj 23 let. Doma je bila iz Gradca v Beli krajini. Za njo žalujejo nje mož, sinček in hčerka, ki se iz srea zahvaljujejo vsem, ki so pokojnici darovali venec in jo spremlili na njeni zadnji poti. Naj ji bo lahka tuja zemlja! Žalujočim naše sožalje!

Iz Nieuwenhagena (Holandska) nam pišejo: Lepo božičnico je priredilo Jugoslovensko narodno društvo sv. Barbare prejšnji mesec. Sodelovalo je Tamburaško društvo «Domovine glas» iz Eijgelshovena. V uvodu je imel predsednik društva gosp. Roth kratek nagovor, v katerem se je spomnil blagopokojnega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Sledil je petminutni molk v znak žalovanja in se zaključil s trikratnim klicem «Slava mu!» Zatem so

tamburaši zaigrali narodno himno in nato je bilo obdarovanih 67 otrok. Od denarja, ki so nam ga naši dobrotniki darovali za nabavo društvene zastave, se je razdelilo osmim družinam po pet goldinarjev. Društvo je namreč sklenilo, da si zastave ne bo kupilo zdaj v teh hudih časih, temveč rajši pomagalo siromašnim članom, za kar gre društvu vsa čast. Omeniti je treba, da je bilo mnogo nasprotovanja ob času ustanavljanja našega društva. Še za brezveze so nas hoteli nekateri ljudje napraviti. To vse je bilo le hudobno obrskovanje. Društvo kljub temu dobro napreduje in skoro pri vsakem rednem mesečnem zborovanju pristopi nekaj novih članov, dasi je čedalje manj Jugoslovenov tukaj. Ob veliki izgubi našega nepozabljenega kralja smo poročali, da je tukajšnje društvo naročilo sv. mašo. Pozabili pa smo povedati, da je službo božjo daroval tukajšnji župnik g. Stassen. Iz poročila v «Slovenec» bi se morda dalo sklepati, da je sv. mašo daroval kaplan g. Obržan.

Iz Toronta (Kanada) nam pišejo: Vsem bratcem in prijateljem v novem letu mnogo sreče! Božične praznike smo imeli tu prav lepe. Bilo je le malo snega. Zaposlenost je tako srednja. Imamo pa siromake, ki že tri do štiri leta ne delajo. Naši farmarji so letos lahko zadovoljni, ker so brez težav po dobrih cenah prodajali pridelke. Tako vse kaže, da se bližajo boljši časi. — Josip Čestnik.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 5064-64, Bruxelles: Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

56

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Tirolska juha. Razreži na tanke kose 15 dek prekajenega svinjskega mesa in ga deni v precej vode kuhati, zraven kuhaj tudi 10 dek leče. Ko je meso že napol kuhano, stresi zraven še četrtil kile na kocke narezanega olupljenega krompirja. Ko je vse skupaj kuhano, napravi prežganje iz približno devetih dek masti in prav toliko moka. Ko se je prežganje pričelo rumeniti, stresi zraven pol deke kumne in ko začne kumna pokati, je prežganje gotovo; zdaj ga stresi v juho. Ko je vse skupaj še 10 minut vrelo, je juha gotova. Juha naj bo sicer gostljata, a ne pregosta. Zraven daš opečene zrezane žemlje.

Kumarčna omaka h govejemu mesu. Vložene kumarce operi (posebno še, če so zelo kisle) ter jih zreži na prav tanke listke ali jih pa zribaj. V kozici napravi svetlo prežganje z malo drobno zrezane čebule in limonove lupinice. Ko je prežganje gotovo, ga osoli in zalij, če imaš, z juho, sicer pa z vodo in dodaj še dve žlici belega vina. Ko provre, stresi noter zrezane kumarce in žlico kisle smetane. Ko je vse skupaj četrtil ure vrelo, je omaka gotova.

Cvetača s sirom. Cvetačo skuha v slanem kropu. Kuhano deni na topel krožnik, jo prereži na pet delov, zabeli z razbeljenim sirovim maslom, potresi z naribanim bohinskim sirom in daj hitro na mizo.

Čokoladne rezine. Razmeččaj v pečici 14 dek čokolade. Ko je čokolada razmeččana in se je malo shladila, stresi zraven 14 dek sladkorja, 14 dek sirovega masla in šest rumenjakov ter mešaj vsaj 20 minut, da se speni. Nato primešaj sedem dek meke in sneg štirih beljakov. Pekačo dobro namaži, posuj z moko in zlij testo noter, ga razravnaj, potresi sedem dek sesekljanih mandeljov, orehov ali lešnikov, nato pa speci. Pečeno in še toplo potresi s sladkorjem in zreži na poljubne kose. Lahko pa tudi po dve in dve rezini namažeš z mezo in jih zložiš skupaj.

ZANIMIVOSTI

VELIKE RAZLIKE MED ŽENAMI JUGA IN SEVERA.

Življenje žensk se ne razlikuje samo pri posebnih narodih in deželah, temveč tudi podnebje vpliva nanje in bistveno se razlikuje, recimo, življenje žensk na severu od življenja žensk na jugu.

Pri Indijancih je še zdaj navada, da neveste kupujejo. Mlad Indijanec, ki zahrepi po zakonski družici, pošlje svoje posredovalce, da mu kupijo nevesto. Pogosto se zgodi, da stopi mlad Indijanec v službo svojega bodočega tasta, da si odkupi nevesto z delom. Bližnji sorodniki ne smejo medsebojno sklepati zakonskih zvez. Izbrana nevesta mora pripadati drugemu plemenu. Posebno zanimivo je, da preide mož v pleme svoje žene, ki mu pripadajo tudi otroci iz novega zakona.

V Južni Ameriki se je ohranil kaj čuden običaj. Po rojstvu otroka leže oče in si dá streči, kar naj bi imelo blagodejen vpliv na otrokov razvoj. Podoben običaj je vladal nekoč tudi v Evropi, in sicer med Ibereri, predniki Baskov. Ljubezen Indijancev do otrok je velika, toda pri nekaterih plemenih ne traja posebno dolgo.

V Južni Kaliforniji zavzemajo ženske mesta poglavarjev in pri Irokeseh so bile ženske tudi zelo v časteh. Odločale so pri volitvi ali odstranitvi poglavarjev in imele so glasovalno pravico na zborovanjih najstarejših mož. Može so opravljali za žene težja dela in priznavali žene za svoje najboljše svetovalke. V stari Mehiki so pa žene kupovali; bile so sužnje in last mož. Če je žena prelomila zakonsko zvestobo, so jo navadno na sirov način usmrtili. Duhovniki so sklepali zakonske zveze s tem, da so zvezali ženino in nevestino obleko. Na željo so pa zakon spet razdri. Bogati Mehičani so imeli vedno po več žen.

V starem Peruju je bila zakonska zveza državni monopol, če lahko tako rečemo. Mladenci se je moral v svojem 24. letu oženiti z dekletom med 18. in 20. letom. Mladenci in dekleta, ki so dosegli za zakonsko zvezo potrebno starost, so vsako leto poklicali pred poglavarje in jih medsebojno razdelili v pare s tem, da so zvezali nevestam ali ženinom roke po parih, kakor so bili določeni za skupno življenje. Pri Ink'ih je opravil ta obred sam kralj. Vsak nov zakonski par je dobil hišo in primerno zemljišče. Tudi vsak otrok je dobil zemljišče, sin celó v dvojni meri. Samo plemiči so lahko imeli po več žen.

Žene Eskimov na Grenlandiji so razumnejše od mož. Zato navadno nosijo doma hlače. Eskim tudi kupi ženo, in sicer približno tako kakor Indijanec. Plača jo z divjačino ali kozuhovino. Žena prinese v zakon skromno doto, sestojčo iz opreme, obleke, zaloge živil in morda še sani in psov. Pri Tunguzih (odcepek Eskimov) so ženi na boljšem. Tam ni treba skrbeti za nevesto, ker jo privede oče sinu kar domov. Poroka se slavi pri Eskimih s petjem in plesom.

Finci so sklepali zakonske zveze zelo slovesno. Navadno so zaklali vola in preskrbeli veliko zalogo piva. Na svatbo so povabili vse prebivalce okolice razen onih, ki so se tudi potegovali za nevesto, pa jih ni marala. Ženina so v številnem spremstvu svečano pozdravili. Peč je morala biti obilno okrašena s cvetjem. Ženin je sedel na častno mesto za mizo in bil s svojimi spremljevalci zelo pogoščen. Potem so privedli v možovo hišo nevesto, ki je sedla na podrejeno mesto dalje od tasta in tašče. Zdaj so se razmere na Finskem v tem pogledu znatno izpremenile in sklepanje zakonskih zvez se je prilagodilo evropskim navadam.

× Francija je prepovedala rekordno delo. Na nedavni francoski ministrski seji, ki ji je predsedoval predsednik republike Lebrun, je dobil minister za javna dela pooblastilo, da sme s posebno uredbo ukiniti vsako rekordno delo v industrijskih obratih in velepodjetjih, da tako omogoči zaposlitev čim

večjemu številu brezposelnih. Gospodarska stiska je zdaj v veliki meri zajela tudi Francijo, zaradi česar so potrebni nujni in temeljiti ukrepi, da se čimbolj zatre zlo brezposelnosti. Vlada je dalje sklenila, da bo izvedla velik program javnih del, da odstrani brezposelnost.

× Eno izmed prvih ljudskih glasovanj v zgodovini. Kdor je bil v Benetkah, si je pač ogledal slavno doževno palačo na Trgu sv. Marka, polno najslavnejših slik največjih svetovnih mojstrov. V tej palači bivših beneških vladarjev je pa tudi bronasta plošča z italijanskim napisom, vzdana kot važen zgodovinski spomenik. Napis na njej se glasi: 69 za Avstrijo, 651.758 za Italijo. To sta številki enega izmed prvih, če ne sploh prvega ljudskega glasovanja v zgodovini. Šlo je za to, ali hoče Benečija spadati pod Italijo ali pod Avstrijo. Spomnimo se avstrijsko-italijanske vojne pri Kustoci 24. junija 1856., ko je Avstrija premagala Italijo. Toda kmalu potem so Prusi premagali Avstrije pri Kraljevem gradu. Vojna Italije proti Avstriji se je pa nadaljevala kljub temu. Še eno zanimivost lahko omenimo tu: da je bilo namreč takratno avstrijsko moštvo na brodogradni sestavljeno skoro iz samih Benečanov, zelo hrabrih mornarjev. Avstrijsko brodogradje je tudi premagalo Italijane 20. julija pri Visu. Dne 3. oktobra je bila sklenjena avstrijsko-italijanska mirovna pogodba na Dunaju in z njo je bila izročitev Benečije potrjena. Potem je bilo pa odrejeno ljudsko glasovanje. Prebivalstvo Benečije se je moralo odločiti, ali bo spadalo pod Avstrijo ali pod Italijo. Glasovanje je trajalo dva dni, 21. in 22. oktobra. Kako je glasovanje izpadlo, je ovekovečeno na spredaj omenjenem napisu.

× Smrtna obsodba za železniško nesrečo. Sodišče v Moskvi je izreklo sodbo proti železniškim uslužbencem, ki so 9. t. m. zagrešili nesrečo na progi Petrograd—Moskva. Glavnega obtoženca Guševa je sodišče obsodilo na smrt. Osem drugih na ječo do desetih let.

× 150 milijonov dolarjev je zapustil. V New Yorku je umrl milijonar John Andrus, star 94 let. Zapustil je 150 milijonov dolarjev. Ne glede na svoje ogromno bogastvo je pa živel vse življenje kot siromašen človek, kakršen je bil v svoji mladosti. Iz svoje vile se je vozil v ravnateljstvo svojih podjetij vedno s podzemno železnico, obedoval je pa v preprosti ljudski kuhinji. Če ga je prosil kdo, naj mu da miloščino ali poodi nekaj drobiža, je potegnil iz žepa vso svojo gotovino v zaesku trideset centov. Več denarja nikoli ni imel pri sebi. Andrus pa ni bil lakomnež, saj je izdal mnogo denarja v dobrodelne namene in tudi v oporoki je določil 80 milijonov za razne dobrodelne ustanove. V mladosti je delal kot dninar na farmi. Nekoč je srečal na cesti ženo z dvema otrokoma, ki je bila prispela iz Švice in ji je med potjo mož umrl. Andrus je prosil farmarja, da bi smela ostati žena z otrokoma na farmi, ker se mu je smilila. Pozneje se je poročil z njeno hčerko. Obogatel je pa šele, ko je začel izdelovati neka zdravila. Čez deset let je že imel tvornico in bil je predsednik raznih podjetij za kemične izdelke.

× Deset poizkusov so napravili, preden so umorili za dobrih 1000 dolarjev zavarovanega pijanca. Lastnik ljudske kuhinje nekje v Ameriki je potreboval denar, pa je dejal lastniku pogrebnega zavoda, da njegovi posli ne uspevajo. Lastnik pogrebnega zavoda se je ozrl okrog in pokazal na izrpanega pijanca, češ da bi ga bilo dobro zavarovati. Zavarovala sta ga za življenje, potem pa sta sklenila pomagati mu na oni svet. Najprej sta mu dala zastrupljenega žganja, toda pijancu je teknilo in zahteval ga je še. Nato sta postavila predenj krožnik zastrupljenih sardin, med katere sta pomešala nekaj koščkov pločevine. Toda tudi to je pijancu dobro teknilo. Potem sta mu dala velik kozarec špirta, da se je onezavestil. Odnesa sta ga na vrt, ga slekla do gola in polila z mrzlo vodo. Drugo jutro je pa prišel pijanec v ježilnico in prosil, naj mu dasta še one krepke pijače, češ da ga zobe. Ponoči je bilo namreč zelo mrzlo. Dvakrat sta ga opijanjila in pustila na cesti, da ga je povozil avto, toda vse je bilo zaman. Ko ni nobena reč poma-

gala, sta mu napeljala v usta cevko plinovoda. To je pomagalo in lastnik pogrebnega zavoda je brž poklical zdravnika, ki je podpisal mrtiški list in ugotovil, da je mož umrl za pljučnico. Zavarovalnici se je pa zdela zadeva zelo sumljiva; dala je odkopati truplo in raztelesenje je pokazalo, da je pijanec umrl nasilno smrti. Tako so prišli štirje zločinci v zapor. Možak, ki so ga spravili na oni svet, je bil nekoč inženjer, na se je vdal pijači, kar ga je uničilo. Njegove morilce, ki so jih kmalu izsledili, so obsodili na smrt in jih usmrtili v kaznilnici Sing-Singu na električnem stolu. Trideset mož je prisostvovalo usmrčitvi. Na stopnicah so čakali sorodniki na trupla usmrčencev. Prvi je prišel na električni stol lastnik pogrebnega zavoda. Bil je blede. Močje in topo je zrl nekam v daljavo. Ko je sedel na električni stol, je poljubil križ in že je stopil v sobico krvnik ter pritržil pripravo za tok na obsojenčovo čelo, roko in nogo. Potem je spet odšel, kajti stikala za električni tok so v drugi sobi. Tok je bil vključen in čez tri minute je bil obsojenec mrtev. Potem so privedli lastnika javne kuhinje in mučni prizor se je ponovil. Obsojenec se je slabo smehljaj do trenutka, ko je bil vključen tok. Spet tri minute in nastopila je smrt. Zadnja dva obsojenca sta bila mrtva po dveh minutah. Zavarovalnica je značala nekaj nad 1000 dolarjev. Deset poizkusov je bilo storjenih, preden so spravili ubogega pijanca na oni svet. Država je pa potrebovala samo malo elektrike in četrte ure, da je morilce kaznovala.

× Šivanko je prevrtal. Prevrtati šivanko po vsej dolžini ni tako lahko, nego vdeti skozi njeno uho toliko in toliko nitk. To možnost so poizkušali že mnogi ne morda iz praktičnih nagibov, temveč samo zato, da bi se proslavili in pokazali, kako natančno znajo delati. Doslej je bilo znano, da se je nekemu švicarskemu urarju posrečilo izvrtati luknjico skozi 160 mm dolgo šivanko. Zda ga je pa prekosil angleški urar Keyworth iz Sheffielda, ki je prevrtal 413 mm dolgo šivanko. Mož pravi, da mu vrtnanje ni delalo toliko preglavic kakor izdelava primernega svedra. V ta namen je rabil jekleno iglo iz šivalnega stroja, ki jo je moral prej skrbno nabrusiti in na koncu nazobčati. Težavno je bilo tudi pritrčiti šivanko in najti na debelem koncu pravi kraj, odkoder bi svedrček prodiral naravnost v sredino šivanke. Ko je prišel podjetni urar z vrtnjem do polovice šivanke, je bila ta že tako segreta, da je moral pranehati z delom, sicer bi bila počila. Svedrček se je namreč obrnil tisočkrat v minuti. Potem je odščrtnil oster konec in začel vrtati od druge strani, kar je šlo do konca razmerno lahko. S tem je dobil Keyworth obenem visoko stavo, ki jo je bil sklenil s svojimi prijatelji.

Listnica uredništva

Jurklošter. To je težavna reč. Takih misli, kakor ste vi, je na tisoče in tisoče ljudi. In vsi ti ljudje izkušajo na ta način iskati pomoči. Odsvetujemo vam to pot, ker gotovo pride toliko pisem, da jih ni mogoče niti odpreti, še manj jim potem ustreči. Dajte preprositi upnika, naj počaka, ali pa izkušajte stroj, če ga ne uporabljate, prodati. Lahko daste majhen oglas v «Domovino».

Kamniška Bistrica. «Eдинosti» ni več in zato nima več pomena, polemizirati z njo.

Mila Nedelja. Mislimo, da se za enkrat ta opomin lahko opusti. Če se zamuda še ponovi, pa takrat!

Mostrana. Kje je bil požar, se iz dopisa ne da dognati.

Pišce. Ne vemo, kaj hočete. Dopis je v tej obliki tožljiv.

Sv. Barbara v Halozah. Vse preveč osebno in maščevalno.

Ugankarski kot. Po naključju sta v drugi letošnji številki izostali imeni Mulej Alojz iz Hraš pri Lescah in Kovačič Konrad iz Polje pri Gornji Radgoni, ki sta tudi pravilno rečta uganke.

Vitanje. V današnji številki objavljamo zadnje žrebanje tobakovih srečk. Za letošnje leto so bile izžrebane prej, ne vemo.

Bolečinam v nogah recite: Zbogom!

Poizkusite to enostavno domače sredstvo

3 MINUTE POZNEJE

Evro. enostavnega in cenovega domačega sredstva, da se za vedno rešite najhujših težav in bolečin v nogah. Pomočite noge v toplo vodo, kateri ste dodali toliko Saltrat Rodella, da je dobila videz neposnetega mleka.

Saltrat Rodell vsebuje 10 različnih zdravilnih soli, ki se nahajajo v znamenitih svetovnih radioaktivnih vrelicah. Ta močna zdravilna kopel odpravlja v 3 minutah najhujše bolečine nog. Oteklina izgine. Iz ranjenih in vnetih rok izgine vnetje takoj. Ozeblina nič več ne srbijo in ne skelijo ter se naglo zacelijo. Ta s Saltratom nasičena voda, podobna mleku, odpravi bolečine na čudovit način ter omehuja tudi kurja očesa in žulje tako, da jih lahko s koreninami vred odstranite.

Saltrat Rodell se prodaja ob jamstvu v vseh strokovnih prodajalnah.

SMEH IN KRATEK ČAS

Dobra ženka.

Zenin: «Ali boš izhajala s tremi tisoči dinarjev na mesec, ki jih zaslužim?»

Nevesta: «Malč je, pa bom poizkusila. Ampak od česa boš potem živel ti?»

Nisem vreden.

Ko je Henrik IV. nekemu plemiču pripenal na prsi red sv. Duha, je plemič, kakor je bila navada, izgovoril svetopisemske besede: «Gospod, nisem vreden...»

«Vem, da nisi,» je rekel kralj. «a tvoj stric me je prosil!»

Njegova krivda.

Neki bahač je pripovedoval, koliko škod je napravila toča na njegovem posestvu. Med poslušalci je bil tudi mož, ki ga je poznal in vedel, da nima ničesar, pa je rekel: «Če vam je toča pobila, ste krivi sami, zakaj pa niste odprli čučnika!»

Sloga.

Mož: «Tako ne moreva živeti. Morava se ločiti.»

Zena: «Naj se zgodi tvoja volja. Ali želiš, da jaz zapustim tebe ali ti mene?»

Mož: «Najbolje bo, če vsak od naju doprinese svoj kamenček k skupni sreči!»

Strah pred mišmi.

Gospodinja se predstavi nova služkinja.

«Vaša izpričevala so zelo lepa,» pravi gospodinja. «Le to mi še povejte, zakaj ste šli iz zadnje službe.»

«Gospod mi je rekel miška, gospa se je pa miš tako hudo bala.»

Večkrat kakor ona.

Zena (možu, ki je prilomastil pijan iz gostilne): «Ti pa tudi nisi nikoli vina sit.»

Mož: «Večkrat kakor ti!»

Laskavo priznanje.

A: «Ali ste že čitali moje pesmi?»

B: «Da, med njimi sta dve, ki bi ju Prešern ne mogel spesniti.»

A: «To je laskavo priznanje. Kateri pa sta te dve pesmi?»

B: «Tista o kinu in tista o radiu!»

Čarovnik in ura.

Miha je posodil čarovniku svojo uro.

«Zdaj pa,» je rekel čarovnik, «lahko slišite svojo uro tiktakati v tem kosu blaga. Ali ste zadovoljni?»

«Zadovoljen,» pravi Miha, «da ura spet gre. Bila je namreč že tri tedne pokvarjena!»

V šoli.

Učiteljica: «Med živalmi razlikujemo četvero- nožce in dvonožce. Četvero- nožci so na primer krava, konj, ovca, a dvonožci so živali na dveh nogah (pri tem kaže učiteljica gosko na sliki). To je dvonožec, jaz sem dvonožec in vi ste dvonožci. Torej, Janezek, povej mi, kaj sem jaz.»

Janezek (vstane, boječe pogleda učiteljico in komaj slišno reče): «Goska, gospodična učiteljica.»

Siromak.

Gospodu se je v ženski družbi primerila človeška nesreča.

«No, veste kaj,» je vzključila neka gospodična, «kaj takega se mi pa še ni pripetilo.»

«Ni mogoče,» se je začudil gospod. «Jaz pa sem čisto mislil, da se je meni.»

Razlika.

A: «Kaj res hočeš vzeti tega 60letnega generalnega ravnatelja in preživeti z njim vse življenje?»

B: «Da, toda njegovo življenje, ne svojega.»

Samo za dež.

Trgovec: «Kakšen dežnik želite, gospod? Kaj boljšega?»

Kupec: «Ne, samo za dež.»

Preteklost in sedanjost.

Učitelj: «Jožek, povej mi stavek v preteklem času.»

Jožek: «Moj oče je kupil zlato uro.»

Učitelj: «Zdaj mi pa prestavi ta stavek v sedanjost.»

Jožek: «Zlata ura je v zastavljalnici.»

Dober zdravnik.

Miha: «Z menoj je pri kraju, gospod doktor, ne verjamem, da bi še kdaj ozdravel.»

Zdravnik: «Glejte, jaz sem imel pred leti prav tako bolezen, kakor jo imate vi, pa me danes pogledite, kako sem čvrst.»

Miha: «Ze res, ampak vi ste imeli gotovo dobrega zdravnika.»

Pri izpitu.

Profesor (slušatelju medicine): «Gospod, ali bi mi mogli povedati, kam bi prišli, če bi zasadili nož tule sem?» (Pri tem pokaže profesor trebuh).

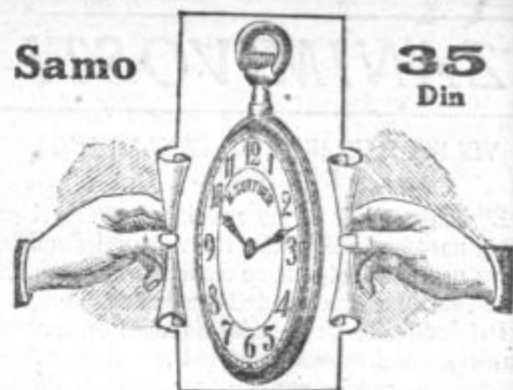
Medicinec: «V zapor, gospod profesor.»

Slabim.

Sodobni človek živi v razmerah skrajnega živčnega napora; depresija, nespečnost, predčasna izčrpanost, živčna preutrujenost — glejte, na čem danes mnogi trpe! Medtem je znanstveno ugotovljeno, da regulira ekstrakt iz žleze mladih, močnih živali («Kalefluid»), prihajajoč v organizem, izločevalno delovanje vseh žlez, krepi organizem in uravnoveša živčni sistem tako, da postane človek zopet močan in sposoben za delo ter borbo za svoj obstanek. Zahtevajte brezplačno detaljno literaturo pod naslovom: Beograd, Njeguševa 5, Miloš Marković. — «Kalefluid» prodajajo drogerije in lekarne. Glavna zaloga: Drogerija Mišković i Ko., Beograd. — Reg. S br. 10.557/55.

Samo

35 Din

St. 5012, kovinasta Anker-remontoir, lepo ohišje, pravi švicarski stroj. Din 35.—

St. 5013, ista z radio svetlobnim kazalnikom in kazalci Din 45.—

St. 5050, zelo fina, posebna tanka Anker-remontoir, chronometer AXO, točno idoča, elegantna, ohišje iz krom-nikla Din 135.—

H. SUTTNER Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Cenik zastoj in poštne prosto.

MALI OGLASI

Teta Mina svetuje

varčnim gospodinjam, da si naroče četrletno za 18 dinarjev revijo «Zeno in dom», kjer dobe vse nasvete za gospodinjstvo. Poleg tega dobe zaupne migljaje o vseh ženskih zadevah.

Pišite upravi v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 10/d/4, da Vam pošlje eno številko brezplačno na ogled.

Dobre smuške oblike,

modre in rjave, za gospe in dame, se dobivajo po 345 Din pri Preskerju v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14. 3

Sadna drevesca,

lepa, pravilno vzgojena, glede pristnosti vrst strogo zajamčena, nudi zelo ugodno: Drevesnica Gabrijel Koren, št. 11j, pošta Velenje. 27

Svinjske kože

se kupujejo vedno v trgovinah Senčar — Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. 275

Hranilne knjižice Okrajne posojilnice v Ljutomeru

se kupijo ob zelo ugodnih pogojih. Poudbne sprejema do dne 28. januarja 1935. uprava «Domovine» pod «Hipoteka». 28

Majer

skupno s šestimi delovnimi močmi se sprejme na večje posestvo na Pohorju. Pogoji: mož več živinoreje in žena večša svinjereje. Ponudbe in zahteve naj se pošljejo upravi «Domovine». 29

Kompletno kovaško orodje

počeni naprodaj. Več pove-Franc Mlakar v Saleku, pošta Velenje. 31

Parne pekovske peči in stroje

postavlja «Tehna» v Ljubljani, Mestni trg št. 25. Zastopnike sprejema v vseh krajih. 20

Sveže

za svečnico kupite v trgovinah Senčar — Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. 14